

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II:2

2008-07-24

U2008/4920/S

Utbildningsdepartementet

Högskoleverket

Uppdrag till Högskoleverket att utvärdera regionala utvecklingscentrum och nationella resurscentrum

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Högskoleverket att i samverkan med Statens skolverk utvärdera hur verksamheten vid regionala utvecklingscentrum samt de nationella resurscentrum som anges nedan fungerat i ett skol-utvecklingsperspektiv. Syftet är att utvärdera centrumens verksamhet och dess betydelse med utgångspunkt i skolhuvudmännens behov av insatser och stöd för skolutveckling.

I uppdraget ingår att bedöma

- om verksamheten vid regionala utvecklingscentrum och nationella resurscentrum når skolhuvudmän och lärare samt hur dessa uppfattar bl.a. centrumens rapporter, arbetssätt, metoder, tillgänglighet, samverkan och kvalitet,
- förklaringar och orsaker till vilka faktorer som har medfört att centrumens verksamhet har varit mer respektive mindre framgångsrika,
- hur uppdrag från regeringen och skolmyndigheter har påverkat kapaciteten och kompetensen vid de olika centrumen, och
- centrumens funktion och roll i förhållande till skolmyndigheternas arbete med nationell skolutveckling och hur centrumen har tolkat sitt uppdrag.

Följande nationella resurscentrum omfattas av uppdraget. Centrumet för kemi vid Stockholms universitet, fysik vid Lunds universitet, teknik vid Linköpings universitet, svenskundervisning för invandrare och svenska som andraspråk vid Stockholms universitet, matematik vid Göteborgs universitet, biologi och bioteknik vid Uppsala universitet, främjande av god hälsa vid Örebro universitet, internationell lärarfortbildning m.m. vid Uppsala universitet samt livslångt lärande vid Jönköpings högskola. Därutöver omfattas det nationella centrumet för språk-, läs- och skrivutveckling vid Myndigheten för skolutveckling.

För utgifter i anslutning till uppdraget får Högskoleverket disponera 1 500 000 kronor från det på statsbudgeten under utgiftsområde 16 för budgetåret 2008 uppförda ramanslaget 25:3 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg anslagsposten 8 Disponeras av Myndigheten för skolutveckling efter beslut av regeringen som utbetalas av Myndigheten för skolutveckling efter rekvisition.

Högskoleverket ska genomföra uppdraget i samverkan med Skolverket efter samråd med berörda lärosäten, Myndigheten för skolutveckling, utredningen om en ny lärarutbildning (U 2007:10) och andra berörda myndigheter och organisationer. Uppdraget ska redovisas senast den 1 februari 2009.

Ärendet

Staten har ett övergripande ansvar för kvalitet och nationell likvärdighet i skola och vuxenutbildning. Lärarutbildningen är ett av statens instrument för att upprätthålla dessa. Staten stödjer också på andra sätt huvudmän och skolor på områden som är väsentliga för att garantera en likvärdig skola och vuxenutbildning i hela landet. Sådana statliga utvecklingsinsatser kanaliseras främst genom de statliga skolmyndigheterna. Det har även utvecklats forum inom universitet och högskolor som bl.a. ger stöd till skolutveckling. Det gäller främst regionala utvecklingscentrum vid lärosäten med lärarutbildning samt nationella resurscentrum, varav de flesta inom det naturvetenskapliga området.

Regionala utvecklingscentrum och nationella resurscentrum har sedan mitten av 1990-talet vuxit fram successivt. Det första nationella resurscentrumet inrättades 1994 och regionala utvecklingscentrum började inrättas från 1997.

I budgetpropositionen för 1997 (prop. 1996/97:1) gjorde regeringen bedömningen att bildandet av regionala utvecklingscentrum vid lärosäten med lärarutbildning borde stimuleras. Regeringen förutsatte att högskolan skulle utveckla samsarbetsmodeller tillsammans med förskolor, skolor och kommuner. Formerna för centrumen skulle enligt regeringen tillåtas variera och anpassas efter regionernas skilda förutsättningar. Högskoleverket har enligt regleringsbrevet i uppgift att stödja centrumen. Även Skolverket och senare Myndigheten för skolutveckling har på olika sätt stött utvecklingen.

De nationella resurscentrumen har inrättats på delvis olika grunder. För kemi, fysik och teknik sågs centrumen ursprungligen som ett led i lärosätenas arbete med att rekrytera studenter. För övriga centrum, med verksamhet inom matematik, biologi och bioteknik, svenskundervisning för invandrare och svenska som andraspråk samt för främjande av god hälsa, har inriktningen mer uttryckligen varit mot att utveckla undervisningen i förskolan, grund- och gymnasieskolan samt vuxenutbildningen. Nationellt centrum för språk-, läs- och skrivutveckling drivs inte av ett

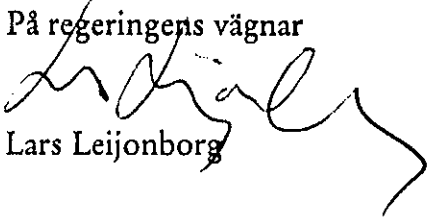
lärosäte utan av Myndigheten för skolutveckling. Vid högskolan i Jönköping finns ett nationellt kompetenscentrum för livslångt lärande (Encell). Uppsala universitet har också i uppdrag att bedriva viss internationell lärarfortbildning m.m. Även i detta sammanhang har Skolverket och senare Myndigheten för skolutveckling på olika sätt bidragit till utvecklingen.

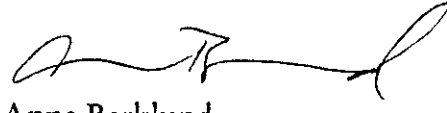
Regeringen har avstått från att ge centrumen preciserade uppdrag vilket lett till en stor variation i verksamheten. Regeringen saknar en samlad information om hur centrumen har fungerat. Enskilda resurscentrum har låtit utvärdera sin verksamhet och Högskoleverket har i viss utsträckning följt upp de regionala utvecklingscentrumen. Myndigheten för skolutveckling har följt upp de uppdrag som lagts på centrumen. Någon mer djupgående bedömning av verksamheten har dock inte gjorts.

Skolmyndighetsutredningen konstaterade i sitt betänkande (SOU 2007:79) att utvecklingen av verksamheten i förskolan, fritidshemmet, skolan och vuxenutbildningen är beroende av tillgången på adekvat kompetensutveckling. Regionala utvecklingscentrum, med sin koppling till högskolevärlden, borde därför uppfattas och användas som en resurs för skolutveckling. Utredningen bedömde att ett utvecklat samspel mellan skolhuvudmän och regionala utvecklingscentrum kan bidra till kvalitetsutveckling och likvärdighet i svensk skola. En sådan utveckling skulle enligt utredaren emellertid förutsätta att centrumens verksamhet gavs en fastare och tydligare struktur. Av utredningen framgår även att det av tidsskäl inte var möjligt för utredningen att ge en komplett bild över floran av nationella centrumbildningar och deras kompetens. Utredningen konstaterade dock att flera av dem har uppdrag som tangerar eller överlappar delar av den främjande och stödjande verksamhet som bl.a. Myndigheten för skolutveckling bedriver. Utredaren ansåg att kunskapen och kompetensen på respektive område borde tas till vara. De nya skolmyndigheterna borde därför enligt utredaren vinnlägga sig om att finna former för samverkan med dessa organisationer. Utredaren ansåg att för att dessa centrum ska kunna verka som nationella resurser och bidra till kvalitetshöjning på skolområdet krävs att centrumbildningarnas ansvarsområde och kapacitet förtydligas för enskilda skolhuvudmän och myndigheter.

I propositionen om nya skolmyndigheter (prop. 2007/08:50) bedömde regeringen att statens utvecklingsinsatser för skolan bör begränsas och förtydligas jämfört med i dag, både när det gäller inriktning och arbetsätt. Regeringens proposition behandlar dock bara den del av statens stöd till utvecklingsinsatser som ges via skolmyndigheterna. Skolmyndighetsutredningen bedömde att ett utvecklat samspel mellan regionala utvecklingscentrum och huvudmän kan bidra till kvalitetsutveckling och likvärdighet i svensk skola. Även de insatser för skolutveckling som regionala utvecklingscentrum och nationella resurscentrum gör behöver därför ses över.

På regeringens vägnar

Lars Leijonborg

Anna Barklund

Kopia till

Utredningen om en ny lärarutbildning (U 2007:10)
Statens skolverk
Myndigheten för skolutveckling
Uppsala universitet
Lunds universitet
Göteborgs universitet
Stockholms universitet
Umeå universitet
Linköpings universitet
Luleå tekniska universitet
Karlstads universitet
Växjö universitet
Örebro universitet
Mittuniversitetet
Gymnastik och idrottshögskolan
Malmö högskola
Högskolan i Borås
Högskolan Dalarna
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Kalmar
Högskolan i Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Väst
Konstfack
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Mälardalens högskola
Södertörns högskola
Vetenskapsrådet, Utbildningsvetenskapliga kommittén
Stiftelsen Högskolan i Jönköping